

हिंदी डिप्लोमा परीक्षा – 2025

ഹിന്ദി ഡിപ്ലോമ പരീക്ഷ - 2025

प्रश्नपत्र-2 (व्यावहारिक व्याकरण, अनुवाद और रचना)

ചോദ്യപേപ്പർ-2 (പ്രായോഗിക വ്യാകരണം, വിവർത്തനം, രചന)

पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग

ഡിപ്ലാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് കറസ്പോണ്ടൻസ് കോഴ്സസ്

केंद्रीय हिंदी निदेशालय

കേന്ദ്രീയ ഹിന്ദി ഡയറക്ടറേറ്റ്

समय: 3 घंटे

प्रश्नपत्र-सह-उत्तरपत्र

पूर्णांक : 100

സമയം: 3മണിക്കൂർ

(ചോദ്യപേപ്പറും ഉത്തരക്കടലാസും ചേർന്നത്)

ആകെ മാർക്ക്:100

नोट : कृपया सभी प्रश्नों को ध्यान से पढ़कर उनके उत्तर हिंदी में लिखें।

കുറിപ്പ്: ചോദ്യങ്ങൾ നന്നായി വായിച്ച ശേഷം തന്നിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് ഹിന്ദിയിൽ ഉത്തരമെഴുതുക.

परीक्षार्थी इस अंश को भरें
വിദ്യാർത്ഥി പൂരിപ്പിക്കേണ്ടത്

परीक्षा अनुक्रमांक

പരീക്ഷാ നോൾ നമ്പർ

दाखिला संख्या

അഡ്മിഷൻ നമ്പർ.....

परीक्षा केंद्र

പരീക്ഷാ കേന്ദ്രം

कार्यालय उपयोग हेतु
ഓഫീസ് ഉപയോഗത്തിന് മാത്രം

प्राप्तांक

കിട്ടിയ മാർക്ക്

परीक्षक के हस्ताक्षर

പരീക്ഷകന്റെ ഒപ്പ്

परीक्षक का नाम व पदनाम

പരീക്ഷകന്റെ പേരും ജോലിയും

.....

निरीक्षक के हस्ताक्षर

നിരീക്ഷകന്റെ ഒപ്പ്

.....

प्रश्न-1 निम्नलिखित शब्दों के हिंदी समानार्थी लिखिए।

(10)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകൾക്ക് തുല്യമായ ഹിന്ദി വാക്ക് എഴുതുക.

1. राहगीर	-----	2. अकस्मात	-----
3. निकट	-----	4. विश्व	-----
5. मदद	-----	6. आवश्यकता	-----
7. प्रतीक्षा	-----	8. कायर	-----
9. मूल्य	-----	10. स्त्री	-----

प्रश्न-2. निम्नलिखित शब्दों के व्युत्पन्न शब्द लिखिए।

(5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകളുടെ വ്യുൽപ്പന്നപദം എഴുതുക.

1. पाठ+क	-----
2. विद्या+आलय	-----
3. सम+ता	-----
4. महान+ता	-----
5. बच्चा+पन	-----

प्रश्न-3. कोष्ठक में दिए गए शब्दों में से सही शब्द चुनकर खाली स्थान भरिए।

(5)

ബ്രാക്കറ്റിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന വാക്കുകളിൽ നിന്ന് ശരിയായ വാക്ക് തിരഞ്ഞെടുത്ത് പൂരിപ്പിക്കുക.

(पढ़ाई जाती है, बनाए गए हैं, लिखी गई है, हो सकेगा, कहा जाता है)

1.कि प्राचीन काल में भारत में बहुत बढ़िया कपड़ा बनाया जाता था।
2. यह पाठमाला हिंदी के डिप्लोमा पाठ्यक्रम के छात्रों के लिए है।
3. ये मकान सरकार द्वाराहैं।
4. कार्यालय में हिंदी राजभाषा के रूप में।
5. दीपक वर्मा से यह कार्य नहीं।

प्रश्न-4. कोष्ठक में दिए गए उचित परसर्गों की सहायता से निम्नलिखित वाक्य पूरे कीजिए।
(5)

ബ്രാക്കറ്റിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നവയിൽ ശരിയായ പരസർഗങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് നൽകിയിരിക്കുന്ന വാക്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുക.

(को, से, का, के, में)

बहुत पहले अयोध्या ----- एक राजा थे। राजा ----- नाम दशरथ था।
दशरथ ----- चार लड़के थे। पहले बेटे ----- नाम राम था। लक्ष्मण राम
----- छोटा भाई था। एक दिन शाम ----- राम और लक्ष्मण बाग
----- टहल रहे थे और धनुष बाण ----- खेल रहे थे। उस समय मुनि
विश्वामित्र राजा ----- दरबार ----- आए।

प्रश्न-5. कोष्ठक में दिए गए संबंधवाचक शब्दों के उचित रूप से वाक्यों को पूरा कीजिए।
(5)

ബ്രാക്കറ്റിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന പരസ്പരബന്ധിത പദങ്ങളുടെ ഉചിതമായ രൂപം ഉപയോഗിച്ച് വാക്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുക:

(जो-वह, जिसका-उसका, जैसा-वैसा, नहीं-तो, न केवल-बल्कि)

1. ----- मेहनत करेगा ----- सफल होगा।
2. पत्तेदार सब्जियों से ----- रक्त में वृद्धि होती ----- आँखों की कमजोरी भी दूर होती है।
3. धूप में मत घूमो-----बीमार पड़ जाओगे।
4. -----भोजन माँ पकाती है,----- मैं नहीं पका पाती।
5. ----- काम अच्छा होगा----- नाम पुरस्कार के लिए भेजा जाएगा।

प्रश्न-6. निम्नलिखित शब्द-युग्मों का हिंदी वाक्यों में इस प्रकार प्रयोग करें कि उनके अर्थों का अंतर स्पष्ट हो जाए।
(10)

താഴെ പറയുന്ന ശബ്ദയുഗ്മങ്ങളുടെ വ്യത്യാസം വിശദീകരിച്ച് ഹിന്ദി വാക്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുക:

1. पत्र (കത്ത്) – पात्र (പാത്രം)

.....
.....
.....

2. कमाना (സമ്പാദിക്കാൻ) – कामना (ആഗ്രഹം)

.....

.....

.....

3. पल (നിമിഷം) – फल (ഫലം)

.....

.....

.....

4. अंग (അവയവം) – अंक (അക്കം)

.....

.....

.....

5. कान (ചെവി) – खान (ഖനി)

.....

.....

.....

प्रश्न-7. निम्नलिखित शब्दों के बहुवचन रूप लिखिए।

(5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന പദങ്ങളുടെ ബഹുവചന രൂപം എഴുതുക.

1. पाठशाला -----

2. चिट्ठी -----

3. पहाड़ -----
4. रात -----
5. पंखा -----
6. दरवाजा -----
7. गुड़िया -----
8. पुस्तक -----
9. कविता -----
10. पेड़ -----

प्रश्न-8. निम्नलिखित शब्दों के लिंग बदलिए।

(5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകളുടെ എതിർലിംഗം എഴുതുക.

1. छात्र -----	2. जेठ -----
3. नौकर -----	4. पुरुष -----
5. बाघ -----	6. दूल्हा -----
7. नायक -----	8. लेखक -----
9. चाचा -----	10. राजा -----

പ്രശ്ന-9. നിम्നलिഖിത വാക്യങ്ങളുടെ വർത്തിത സംബന്ധിത ഗുണവിശിഷ്ടതകൾ തിരുത്തുക. (5)

അക്ഷരത്തെറ്റുകൾ തിരുത്തുക. താഴെ പറയുന്ന വാക്യങ്ങൾ എഴുതുക.

1. സീറ്റ് മലിനമാണ് ഞങ്ങൾ ഇവിടെ ഇരിക്കുന്നത്.

2. പിതാവിനെ അറിയാതെ.

3. സോമൻ കാര്യം ചെയ്തത്.

4. ഞങ്ങളുടെ അമ്മയെ അറിയാതെ.

5. രാജ്യം സംരക്ഷിക്കാൻ ഞങ്ങൾക്ക് കർത്തവ്യം.

പ്രശ്ന-10. താഴെ പറയുന്ന പ്രവൃത്തികളുടെ സഹായത്തോടെ വാക്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുക. (5)

പ്രവൃത്തികൾ നൽകിയിരിക്കുന്ന ക്രിയകളുടെ സഹായത്തോടെ താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുക.

1. സീതാ ക്രിക്കറ്റ് കളിക്കുന്നു. (കളിക്കുക)

2. രാജേഷ് അത് പഠിക്കുന്നു. (പഠിക്കുക)

3. मैं कंप्यूटर पर काम करना ----- (पसंद करना)
4. उनको बागवानी करना ----- (अच्छा लगना)
5. किसान खेत में ----- (मेहनत करना)

प्रश्न-11. नीचे दिए गए वाक्यों को नमूने के अनुसार बदलिए। (10)

മാതൃക അനുസരിച്ച് താഴെ പറയുന്ന വാക്യങ്ങൾ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുക.

(i) नमूना/ മാതൃക

आप कल से यहाँ नहीं बैठेंगे।
आप कल से यहाँ न बैठें।

1) आप बिना बुलाए अंदर नहीं आएँगे।

2) आप लोग सुबह की गाड़ी से नहीं जाएँगे।

(ii) नमूना/ മാതൃക

तुम ही यहाँ रुक जाओ।
मैं यहाँ क्यों रुकूँ?

1) तुम ही दस रुपये दे दो।

2) तुम ही रमेश की बात मान लो।

(iii) नमूना/ മാതൃക

सुंदरम हिंदी जानता है।
सुंदरम को हिंदी आती है।

1) रमेश रोटी बनाना जानता है।

2) विनोबा भावे कई भाषाएँ जानते थे।

(iv) नमूना/ മാതൃക

आदेश किसने दिए? (निदेशक)
आदेश निदेशक द्वारा दिए गए।

1) पदोन्नति का आदेश कौन-सा विभाग जारी करता है? (स्थापना अनुभाग)

2) उत्तर का मसौदा किसने तैयार किया? (लिपिक)

(V) നമൂനാ/ മാതൃക

ऊर्जा के बिना जीवन संभव नहीं है। ऊर्जा के बिना कोई कार्य नहीं हो सकता।
ऊर्जा के बिना न तो जीवन संभव है न ही कोई कार्य।

1) मोहन के पास मकान बनाने के लिए जमीन नहीं थी। उसके पास मकान बनाने के लिए धन नहीं था।

2) गाँव में कोई डॉक्टर नहीं था। वहाँ कोई दवाई की दुकान नहीं थी।

प्रश्न-12. निम्नलिखित विषयों में से किसी एक पर 200 शब्दों में निबंध तैयार कीजिए।

(10)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് 200 വാക്കുകളിൽ ഒരു ഉപന്യാസം എഴുതുക.

(1) प्रदूषण की समस्या (മലിനീകരണം)

(2) सोशल मीडिया-कितनी आवश्यक है? (സോഷ്യൽ മീഡിയ എത്രത്തോളം പ്രധാനമാണ്)

(3) मेरा प्रिय मसाला (എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട സുഗന്ധവ്യഞ്ജനം)

(4) योग-एक अच्छी आदत (യോഗ - ഒരു നല്ല ശീലം)

(പുരോഗതി = प्रगति, അതിയായ = अत्यधिक, ആവശ്യകത = अनिवार्यता, പ്രയോജനം = लाभ, സാധ്യത = संभावना, അപകടകരമാക്കുന്ന = खतरे में डालना, മാതൃഭാഷ = मातृभाषा)

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple horizontal rows, each consisting of two parallel dashed lines. These rows are evenly spaced across the entire page, providing a guide for letter height and placement. The background is white, and there are no margins or additional markings present.

प्रश्न-14. बोर्ड परीक्षा के दिनों में बिजली की कटौती न किए जाने के लिए बिजली विभाग के कार्यकारी अभियंता को पत्र लिखिए। (10)

ബോർഡ് പരീക്ഷാ ദിവസങ്ങളിൽ വൈദ്യുതി വിതരണം മുടങ്ങാതിരിക്കാൻ എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർക്ക് ഒരു കത്ത് എഴുതുക.

अथवा/ അഥവാ

अपने मित्र को पत्र लिखकर बताएँ कि इन दिनों आप पत्राचार द्वारा हिंदी सीख रहे हैं।
കത്തിടപാടുകൾ വഴി ഹിന്ദി പഠിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് വിശദമാക്കിക്കൊണ്ട് നിങ്ങളുടെ സുഹൃത്തിന് ഒരു കത്ത് എഴുതുക.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
